

About the Past through Modern Approach
Jolita ČILVINAITĖ, Irma JOKŪBAITYTĖ

Apie praeitį – šiuolaikiškai

Jolita ČILVINAITĖ,
Irma JOKŪBAITYTĖ

Kaune, Sugiharos namuose (Vaižganto g. 30), visuomenei pristatyta moderni nuolatinė ekspozicija „Vizos gyvenimui“. Septintus metus skaičiuojantis muziejus pagal Visuomeninių kultūrinių iniciatyvų rėmimo programą iš Japonijos Vyriausybės gavo 248 tūkst. litų paramą, už kurią ir buvo atnaujinta Sugiharos memorialinio muziejaus ekspozicija. Sugiharos muziejus tapo vienu moderniausių Lietuvoje multikultūriniu istorijos ir tolerancijos centru.

A modern permanent exposition "Visas for Life" was presented to the community in Kaunas Sugihara House (Vaižganto st.30) in January 2008. The theme of this exposition was predetermined by the activity of the world famous Japanese consul Ch.Sugihara during the Second World War, when he issued life-saving visas to the Jewish until the very last moment of his service in Lithuania and, thus, gave hope for more than 6 thousand people. The visitors can enjoy a modern audio-visual exposition reciting about the life and activity of the diplomat. The family room recites about the family history, the origin and education of the consul. Information in stands is complemented with the computer terminal with video snatches, photos and texts. The study contains valuable documents and papers. The spirit of this time is perfectly reflected by the antiquarian furniture. The room of the rescued people has a double function: first of all it recites the stories of the rescued and can also be used as a conference room. The museum room presents the activity and history of the institution, the visitors can also make use of the archive of books, video and audio records. The last point is the Room of Installations demonstrating the audio-visual material about the people who experienced the Holocaust, and about their savers. It is expected that the renewed House of Sugihara would attract with its modern audio and visual exposition not only more visitors but also perform one of its key missions, i.e. the educational mission, and promote further cultural co-operation between Japan and Lithuania.

Čiunė Sugihara buvo vienas iš nedaugelio diplomatų, gelbėjusių žydus Antrojo pasaulinio karo metais, ir vienintelis japonas, kuriam suteiktas Pasaulio tautų teisulio vardas. Iki paskutinės tarnybos Lietuvoje akimirks jis išdavinėjo žydams vizas ir taip suteikė viltį gyventi daugiau nei 6 tūkstančiams žmonių. Ši Japonijos konsulo veikla ir tapo pagrindine naujos Sugiharos namų ekspozicijos „Vizos gyvenimui“ tema.

► Penkiuose kambariuose lankytojus pasitinka moderni audio-vizualinė ekspozicija, pasakojanti apie diplomato gyvenimą ir veiklą.

► Darbo kambaryje siekta sukurti atmosferą, atspindinčią 1940 metų įvykius Lietuvoje ir pasaulyje. Ant darbo stalo eksponuojamos Č. Sugiharos turėtų dokumentų kopijos. Tarp jų – ir iš Japonijos užsienio reikalų ministerijos archyvų gauta konsulato patalpų nuomos sutartis, Lietuvos prezidento Antano Smetonos įgaliojimų vicekonsului Sugiharai raštas bei jo išduotų vizų sąrašas. Į istorinio konteksto stendą integruotas skystųjų kristalų ekranas, nuolat rodantis specialiai parengtus vaizdo siužetus.

► Šeimos kambaryje pristatoma Č. Sugiharos ir jo šeimos istorija. Antikvariniais baldais puoštame kambaryje faktai apie diplomato kilmę, išsilavinimą bei veiklą pateikiami lengvos konstrukcijos stenduose. Kompiuterinio terminalo jautriame ekrane, kuris valdomas prisilietimais, galima rasti papildomos informacijos: vaizdo fragmentų, fotografijų, tekstų.

► Išgelbėtųjų kambarys skirtas Č. Sugiharos išgelbėtų žmonių istorijoms. Trys iš jų išsamiai pateiktos atverčiamuose stenduose, pasitelkiant dokumentus bei fotografijas. Patalpoje įrengtos

sėdimos vietos lankytojų grupėms bei audiovizualinė įranga, todėl kambarys gali būti naudojamas ir kaip konferencijų bei filmų demonstravimo salė.

► Muziejaus kambarys skirtas muziejaus veiklai ir istorijai pristatyti. Čia saugomas knygų, vaizdo ir garso įrašų archyvas. Mokslinius darbus rašantiesiems ar nuosekliau besidomintiesiems Japonija bei Č. Sugiharos asmenybe sukurta kompiuterizuota informacijos paieškos sistema bei yra prieinami muziejuje saugomi dokumentai.

► Paskutinis muziejaus kambarys skiriamas emociniams potyriams ir visos matytos informacijos apmąstymui. Čia panaudojant audiovizualinę instaliaciją demonstruojami vaizdo siužetai apie holokaustą išgyvenusius žmones ir jų gelbėtojus. Šiam projektui buvo specialiai sukurta muzikinė kompozicija bei vaizdo ir kompiuterinės grafikos montažai.

► Muziejaus ekspoziciją projektavo ir įrengė UAB „Terra media“ kūrybinė grupė. Kuriant ekspozicijos koncepciją ir dizainą siekta suderinti „smetonišką“ dvasią, japonų estetiką ir šiuolaikines technologijas. „Buvo malonu dirbti su šauniu, kūrybingu kolektyvu, kuris įgyvendino šį sunkų ir ambicingą projektą. Dveji metai – nuo projekto vizijos ir sąmatos sudarymo iki jo realizavimo ir pristatymo – tai labai atsakingas, daug kūrybinės išmonės ir kantrybės pareikalavęs, naujų kelių paieškomis paženklintas periodas. Manau, jog šis darbas mums visiems buvo įdomus, išmokė daug naujo ir yra dar vienas žingsnelis siekiant profesijos aukštumų,“ – sakė Simonas Dovidavičius, muziejaus vykdomasis direktorius.

► Tikimasi, kad atsinaujinę Sugiharos namai modernia garso ir vaizdo ekspozicija pritrauks ne tik daugiau lankytojų, bet ir atliks viena svarbiausių – švietėjišką – misiją bei skatins tolesnį Japonijos ir Lietuvos kultūrinį bendradarbiavimą. ■

UAB „Terra media“ archyvo nuotr.

